

Crommen als hoofdreacteur op rust ging op 1 juli 1961, volgde hij hem op. Als hoofdredacteur was hij lid van het Bureau van de Belgische Socialistische Partij (BSP) en nam hij deel aan de wekelijkse vergaderingen van de partijleiding. In zijn hoofdartikels was hij “*angstvallig bekommerd om in de tegenstander de mens niet te kwetsen*”.⁽⁵⁾ In 1963 startte hij als dierenvriend met een maandblad over vrijetijdsbesteding en huisdieren met als titel *De 4 seizoenen en onze vrije tijd*. Hij werd ook beheerder van de uitgeverij SM Het Licht en van het Belgisch Instituut voor Voorlichting en Documentatie (Inbel).

Op 3 oktober 1964 stierf hij op 48-jarige leeftijd aan een hersenbloeding als “*gevolg van onmenselijke handelingen, welke hij als politiek gevangene had doorstaan*”.⁽⁶⁾ Louis Paul Boon schreef in zijn in memoriam: “*Vaarwel, goede vriend, fijne baas, moedige vechter, opmerkenswaardig romanschrijver*.”⁽⁷⁾

Amsab-ISG kreeg dit waardevol archief in bewaring van zijn dochter. Sommige periodes zijn (pijnlijk) goed gedocumenteerd, bijvoorbeeld dankzij zijn brieven uit Breendonk en Buchenwald (ook een armband van het kamp); over andere periodes (als student, als hoofdredacteur van *De Rode Vaan* ...) is er veel minder archief. Dat betekent dat zijn archief naast de vermelde brieven enkele uitzonderlijke documenten bevat, zoals een verslag over de werking van de Revolutionaire Volksjeugd in 1943, foto's van Corman van de Spaanse burgeroorlog, brieven over de lamentabele toestand in de Sovjet-Unie in 1958 en over zijn engagement in het vrijzinnige Van Crombrughe's Genootschap. Daarnaast is

er ook een literair archief met de verschillende manuscripten en typoscripten en briefwisseling met de Arbeiderspers. Het archief, bestaande uit negentig beschrijvingen in tien dozen, is consulteerbaar mits akkoord van de archivaris van dienst.

- (1) Deze korte biografische nota is vooral gebaseerd op de licentiaatsverhandeling van Anna Maria De Paepe, *Leven en werk van Georges Hebbelinck*, RUG, 1971, 197 p.
- (2) Amsab-ISG, Archief G. Hebbelinck, 361, nr. 35.
- (3) *Vooruit opnieuw zwaar getroffen*. In: *Vooruit*, 05/10/1964.
- (4) H. LAMPO, De Arkprijs 1962. In: *Nieuw Vlaams Tijdschrift*, (1962), p.1058.
- (5) In memoriam Georges Hebbelinck. In: *De Standaard*, 07/10/1964.
- (6) B. DECORTE, Hebbelinck Georges. In: *Moderne Encyclopedie der Wereldliteratuur*, p. 525.
- (7) *Vooruit*, 08/10/1964.

B R O O D & R O Z E N

Het archief van Kritisch Bosbeheer Vlaanderen & Centrum voor Natuurbeschermingseducatie/Centrum voor Natuur- en Milieueducatie

Martine Vermandere,
Amsab-ISG-Centrum Antwerpen

Sinds 1973 is de Nederlandse Landelijke Werkgroep Kritisch Bosbeheer actief. In maart 1982 werd hij formeel de huidige Stichting Kritisch Bosbeheer. In hetzelfde

jaar begon ook in Vlaanderen de voorbereiding voor een werkgroep rond de specifieke probleemsituatie van het natuurgebied het Broek in Blaasveld-Willebroek. Kritisch Bosbeheer Vlaanderen (KBVI) werd officieel opgericht op 12 april 1983 en ijverde voor ‘het behoud en de uitbreiding van de natuurlijkheid van het bos in Vlaanderen’. Concrete doelstellingen waren onder andere: het schrappen uit de wetgeving van het dubbelzinnige begrip ‘bosreservaat’, het bestemmen tot en beheren als natuurreservaat van de meest waardevolle grote loofboscomplexen en de oprichting van een Rijksdienst voor Natuurbeheer belast met het beheer van de natuurreservaten. Een eerste concreet actiepunt voor de nieuwe werkgroep was het bosdecreet. De werking van KBVI bestond uit het verstrekken van informatie aan natuurbehoudverenigingen, overheden en publiek; de publicatie van het tijdschrift *Molm* en het organiseren van lezingen, wandelingen en excursies

Het Centrum voor Natuurbeschermingseducatie (CVN) werd op 18 december 1965 opgericht als afdeling van het Nationaal Verbond voor Natuurbescherming. Doelstelling was ‘de natuurbeschermingsgedachte verspreiden en tevens de mensen opleiden tot een verantwoord gebruik van de natuur’. In het CVN zetelden vertegenwoordigers van onder meer de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen, de Koninklijke Vereniging voor Natuur- en Stedenschoon, ATB De Natuurvrienden, De Wielewaal, de Belgische Jeugdbond voor Natuurstudie. In 1995 werd de naam gewijzigd in Centrum Voor Natuur- en Milieueducatie. Deze erkende en gesubsidieerde

vormingsinstelling vormt natuurgidsen in Vlaanderen. Haar actieterrein beperkt zich niet tot de natuurreservaten. Talrijke scholen doen een beroep op hen. Natuurwandelingen worden in parken en buitengebieden georganiseerd. Op gemeentelijk niveau vindt men de natuurgidsen terug als leden van bijvoorbeeld milieuraden. Drie erkende instellingen verzorgen in Vlaanderen de Natuur- en Milieueducatie: Natuurland Educatie, Educatief Bosbouwcentrum Groenendaal en het CVN. Enkel het CVN vormt natuurgidsen.

CVN en KBVI hebben geen gezamenlijke initiatieven ontwikkeld. Het feit dat deze archieven samen zijn overgemaakt, heeft te maken met de betrokkenheid van Paul Stryckers in beide organisaties in de periode 1967-2001.

De volledige schenking omvat elf dozen en bevat ook nog een dossier uit de periode 1991-1996 van de plaatselijke actiegroep Werkgroep Boekenbergpark, vertegenwoordigd in de op initiatief van de overheid (eerst gemeente Deurne, nadien stad Antwerpen) opgerichte Beheerscommissie Boekenbergpark. Paul Stryckers en Piet Gillard, de twee ‘trekkers’ van KBVI, zetelden ook in deze Werkgroep.